

KRAJOWA IZBA
RADCÓW PRAWNYCH

00-540 Warszawa, Aleje Ujazdowskie 41 lok. 2
tel./fax: 022 622 05 88, 622 84 28;33 • e-mail: kirp@kirp.pl • NIP: 526-10-43-011

L.dz. 11251/OBSiL/2015

Warszawa, dnia 26 października 2015 r.

Dziekani
Rad Okręgowych Izb Radców Prawnych,

Szanowni Państwo,

Równoległe z pracami nad ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej, która zapewnia obywatelom w szerokim zakresie dostęp do nieodpłatnej pomocy prawnej, trwały prace nad **zmianą ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, która przewiduje nieodpłatną pomoc prawną dla cudzoziemców wnioskujących o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz cudzoziemców wobec których została wydana decyzja o pozbawieniu statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej.** W toku prac legislacyjnych OBSiL KRRP zgłaszał uwagi do treści projektu. Ustawa została uchwalona przez Sejm 10 września 2015 r., zaś w dniu 5 października 2015 r. podpisał ją Prezydent RP. **We wskazanym wyżej zakresie dotyczącym systemu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej przepisy ustawy wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.**

Nawiązując już do przesłanej wcześniejszej korespondencji Szefa Urzędu ds. Cudzoziemców skierowanej do okręgowych izb radców prawnych, uprzejmie informuję:

1. Zgodnie z nową regulacją ustawową **nieodpłatna pomoc prawna obejmować będzie sporządzanie odwołania od decyzji enumeratywnie wskazanych w ustawie:** o odmowie nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej, umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej, przekazaniu wnioskodawcy do państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej i umorzeniu postępowania, uznaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny, odmowie uwzględnienia oświadczenia wnioskodawcy o zamiarze dalszego ubiegania się o udzielenie ochrony międzynarodowej, pozbawieniu statusu

uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, **a także zastępstwo procesowe w sprawach** udzielenia ochrony międzynarodowej, przekazania wnioskodawcy do państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz pozbawienia statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej.

2. Z pomocy tej będą mogli skorzystać cudzoziemcy, którzy działają bez adwokata lub radcy prawnego. Zasada udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej cudzoziemcowi, opiera się o kryterium dochodowe. Nieodpłatna pomoc prawna nie będzie przysługiwała cudzoziemcowi, wobec którego została wydana decyzja o pozbawieniu go statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej w przypadku, gdy uzyskuje dochód większy niż 100 % kryteriów dochodowych określonych w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej. **Cudzoziemiec przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej będzie składał pisemne oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, że nie uzyskuje dochodu powyżej tej wysokości, a ponadto, że nie ustanowił adwokata ani radcy prawnego.** Osoba udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej, w tym radca prawny, której będą składane wskazane oświadczenia, będzie zobowiązana informować cudzoziemca przed złożeniem oświadczenia - o wysokości dochodu, powyżej którego nie przysługuje nieodpłatna pomoc prawna.

3. **Pomocy prawnej udzielać będzie osobiście adwokat lub radca prawny albo osoba niebędąca adwokatem ani radcą prawnym, zatrudniona w organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego, uprawnionej do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, spełniająca kryteria ustawowe.** Cudzoziemiec będzie mógł korzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej udzielanej tylko przez jedną osobę ze wskazanego kręgu osób uprawnionych do jej udzielania. Przed udzieleniem pomocy cudzoziemiec będzie przedstawiał osobie udzielającej nieodpłatanej pomocy prawnej dokument potwierdzający tożsamość i oryginał decyzji należącej do katalogu wskazanego w ustawie, na którym osoba ta będzie zamieszczała klauzulę o podjęciu się w określonej dacie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej adresatowi okazanej decyzji. Cudzoziemiec będzie musiał udzielić tej osobie pełnomocnictwa na piśmie, które będzie obejmowało z samego prawa umocowanie do udzielania dalszego pełnomocnictwa.

Z ważnych powodów adwokat albo radca prawny uprawniony będzie do odmowy udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej. W sytuacji takiej powinien on

poinformować cudzoziemca o innych adwokatach, radcach prawnych i osobach spełniających kryteria określone ustawą zatrudnionych w organizacji pozarządowej, udzielających nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze województwa. W przypadku, gdy adwokat lub radca prawny nie będzie mógł osobiście udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej, obowiązany będzie zapewnić zastępstwo.

4. Ustawa określa także wynagrodzenie radcy prawnego, adwokata albo organizacji pozarządowej. Wynosi ono 150% stawki minimalnej w postępowaniu przed sądami administracyjnymi w I instancji w sprawie, której przedmiotem nie jest należność pieniężna ani orzeczenie Urzędu Patentowego, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze. Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 1 podpunkt c rozporządzenia w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu wydanego na podstawie wskazanego art. 16 ust. 3 ustawy - Prawo o adwokaturze - stawka minimalna przed sądami administracyjnymi w I instancji w innych sprawach niż w sprawach, w którym przedmiotem zaskarżenia jest należność pieniężna lub orzeczenie Urzędu Patentowego wynosi 240 zł. W związku z powyższym **wynagrodzenie, jakie przysługiwać będzie radcy prawnemu za udzielenie pomocy prawnej cudzoziemcowi wynosić będzie 150 % tej stawki minimalnej czyli 360 zł.** Jednocześnie pragnę zasygnalizować, że w projekcie nowego rozporządzenia w sprawie opłat za czynności adwokackie, wskazana stawka minimalna została zwiększona do 480 zł, co oznacza, że jeśli rozporządzenie wejdzie w życie w brzmieniu projektowanym, wynagrodzenie radcy prawnego na gruncie przedmiotowej ustawy wyniosłoby 720 zł.

Ponadto, obok wynagrodzenia **radcy prawnemu przysługuje również zwrot niezbędnych i udokumentowanych kosztów przejazdów do ośrodka, strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców oraz do siedziby Rady do Spraw Uchodźców na zasadach stosowanych przy podróżach służbowych pracowników zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 77(5) § 2 Kodeksu pracy oraz zwrot niezbędnych kosztów związanych z korzystaniem z usług tłumacza.** Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży

służbowej w § 3 ust. 2 stanowi, że pracownikowi przysługuje zwrot kosztów przejazdu w wysokości udokumentowanej biletami lub fakturami obejmującymi cenę biletu środka transportu, wraz ze związanymi z nimi opłatami dodatkowymi, w tym miejscówkami, z uwzględnieniem posiadanej przez pracownika ulgi na dany środek transportu, bez względu na to, z jakiego tytułu ulga przysługuje. W przypadku podróży samochodem osobowym przysługuje zwrot kosztów przejazdu w wysokości stanowiącej iloczyn przejechanych kilometrów przez stawkę za jeden kilometr przebiegu, ustaloną przez pracodawcę, która nie może być wyższa niż określona w przepisach wydanych na podstawie art. 34a ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (§2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (odpowiednio maksymalnie 0,5214 zł przy pojemności silnika do 900 cm³ i maksymalnie 0,8358 zł przy pojemności powyżej 900 cm³)). **Wypłaty wynagrodzenia i zwrotu kosztów dokonywać będzie Szef Urzędu.**

- 5. W celu zorganizowania świadczenia nieodpłatnej pomocy ustawa przewiduje zawieranie na zasadzie dobrowolności porozumień pomiędzy Szefem Urzędu do Spraw Cudzoziemców a okręgowymi radami adwokackimi i radami okręgowych izb radców prawnych.** Mają one określać w szczególności liczbę adwokatów i radców prawnych, którzy będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze ich działania, z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia cudzoziemcom uprawnionym możliwie szerokiego dostępu do nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zobowiązanie okręgowych rad adwokackich i rad okręgowych izb radców prawnych do imiennego wskazywania adwokatów/radców prawnych deklarujących gotowość udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej. **Wskazywanie przez okręgowe rady adwokackie i rady okręgowych izb radców prawnych Szefowi Urzędu adwokatów i radców prawnych deklarujących gotowość udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej następować ma corocznie do dnia 30 listopada.** Informacje o radcach prawnych, adwokatach i organizacjach pozarządowych wpisanych na listę prowadzoną przez Szefa Urzędu będą umieszczane na stronie internetowej urzędu obsługującego Szefa Urzędu.

W roku 2015, jako bezpośrednio poprzedzającym wejście w życie ustawy i w związku z tym, w którym podjęte muszą być działania wdrażające, harmonogram czynności został ustalony w ten sposób, że do 30 listopada mają

być zawierane porozumienia Szefa Urzędu z okręgowymi radami adwokackimi i radami okręgowych izb radców prawnych w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, zaś wskazanie Szefowi Urzędu przez odpowiednie rady adwokatów i radców prawnych deklarujących gotowość udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej winno nastąpić do dnia 15 grudnia.

Ze względu na wskazane wyżej terminy Szef Urzędu zwrócił się z prośbą o zgłoszenie przez rady okręgowych izb radców prawnych zamiaru zawarcia przedmiotowych porozumień do końca października 2015 r. w celu umożliwienia ich przygotowania i podpisania. Treść projektów tych porozumień, jak poinformował Szef Urzędu, zostanie przekazana właściwym dziekanom rad okręgowych izb radców prawnych.

Największe zapotrzebowanie na pomoc prawną w zakresie objętym ustawą o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP będzie zapewne na terenach, w których zlokalizowane są ośrodki migracyjne. Zgodnie z informacją zamieszczoną na stronie Szefa Urzędu ds. Spraw Cudzoziemców ośrodki takie są zlokalizowane w województwie kujawsko - pomorskim, lubelskim, łódzkim, mazowieckim i podlaskim. **W związku z powyższym najwięcej beneficjentów nieodpłatnej pomocy prawnej objętych jest obszarem działania okręgowych izb radców prawnych w Toruniu, Lublinie, Łodzi, Warszawie i Białymstoku,** dlatego można domniemywać, że w tych izbach największa liczba radców prawnych świadczyć będzie pomoc prawną cudzoziemcom na podstawie znowelizowanej ustawy.

Mając powyższe na uwadze, uprzejmie proszę o podjęcie stosownych działań, które umożliwiłyby terminowe zawarcie porozumień z Szefem Urzędu do Spraw Cudzoziemców, o ile propozycja ta może się spotkać z zainteresowaniem radców prawnych zrzeszonych w kierowanych przez Państwa okręgowych izbach radców prawnych.

Z poważaniem

Wiceprezes
Krajowej Rady Radców Prawnych

Arkadiusz Bereza